

Plenum

Torsdag 25.2.2021 kl. 16.02—19.46

2.9. Muntlig fråga om trygghet av verksamheten för bolag som är verksamma inom hälsovården (Pauli Kiuru saml)

Muntligt spörsmål MFT 33/2021 rd

Muntlig frågestund

Talman Anu Vehviläinen: Vi går vidare till nästa fråga. — Ledamot Kiuru, Pauli.

Debatt

16.46 **Pauli Kiuru kok:** [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna — Elina Lepomäki tulee avaamaan Kiurun mikrofonin]

Puhemies Anu Vehviläinen: Naapuriapu jälleen paras apu, olkaa hyvä.

No niin, puolueen varapuheenjohtaja auttaa. Otetaan uudestaan. [Naurua]

Arvoisa puhemies! Pirkanmaalaisen Sydänsairaalan, Tekonivelsairaala Coxan sekä Fimlabin toiminta vaarantuu sote-lakien seurauksena. Hoitotulokset ovat erinomaisia, potilaat ja henkilöstö ovat tyytyväisiä, jonoja ei ole. 18 maakunnan kansanedustajaa puolusti Aamulehdessä Pirkanmaan helmiä ja vaati sote-esityksen muuttamista. Tiistaina pääministeri Marin otti Pirkanmaan sosialidemokraattien mukana kantaa sote-esitykseen. Tiedotteessa vaadittiin yhtiöiden tulevaisuuden turvaamista. Pääministeri käytännössä siis vastustaa kansanedustajana hallituksensa omaa esitystä. [Vasemmalta: Ei todella!] Arvoisa rouva puhemies! Kysyn ministeri Kiurulta: miten hallitus aikoo varmistaa sen, että Sydänsairaalan, Tekonivelsairaala Coxan ja Fimlabin kaltaiset yhtiöt voivat jatkossakin toimia?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.47 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin vaikea asia [Ilkka Kanerva: Miksi?] ja hyvin vaikeaa laittaa minuuttiin. Mutta totean sen, että meidän lähtökohtanamme on se, että me saisimme nämä nimenomaiset hyvät käytännöt säilymään täällä julkisen sektorin toimintana, mutta se pitää tehdä sillä tavalla kuin perustuslakivaliokunta on aikaisemmin linjannut. Ja tältä osin haasteeksi tulee se, millä tavalla nämä yhtiöt ovat sitten julkisen vallan piirissä ja toteuttavat julkista valtaa niillä reunaraameilla, jotka perustuslakivaliokunta on antanut. Tältä osin meidän lähtökohtanamme nimenomaan — ainakin omana lähtökohtanani ja luulen, että koko eduskunnan lähtökohtana — on se, että me saamme aikaan prosessin ja ne reunaraamit niin, että nämä yhtiöiden toiminnot voidaan säilyttää.

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

Sitten on eri asia se, tarvitseeko tehdä joitakin muutoksia, jotta tämä kaikki on mahdollista. Ja ne muutokset, jotka ehkä joudutaan tekemään, eivät voi olla sitä kokoluokkaa, josta julkisuudessa on peloteltu. Sen sijaan haluan sanoa, että se ei käy, että Sydänsairaala toimisi toisen hyvinvointialueen alueella ja sieltä kalastelisi [Puhemies koputtaa] näitä asiakkaita, koska se vaarantaa viime kädessä tämän alueen toiminnan ja se ei käy. [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat tästä esittää lisäkysymyksen, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Seuraavaksi edustaja Kiuru, Pauli.

16.48 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä perustuslakiasia liittyy viime vaalikauteen ja niihin lausuntoihin. Nyt on uusi hallituksen esitys. [Vasemmalta: Ei, ei se noin mene!]

Pirkanmaan kansanedustajat ja yhtiöt ovat olleet aktiivisia ongelmien nostamisessa esiin, ja myös Tampereen kaupunki on ollut pormestarinsa Lylyn johdolla aktiivinen. Olette saanut arvokasta informaatiota ja palautetta. Olette kuitenkin jättänyt nämä huolet kuulematta, ja olette tuonut eduskuntaan lakiesityksen, joka vaarantaa Sydänsairaalan, Tekonivelsairaala Coxan ja Fimlabin toiminnan. Tietävästi ette ole edes vieraillut koskaan näissä yksiköissä. Vierailuanne odotetaan.

Arvoisa rouva puhemies! Kysyn ministeri Kiurulta: miksi ette kuullut kansanedustajien, yhtiöiden ja Tampereen huolestuneita viestejä asiassa vaan toitte eduskuntaan sote-esityksen, jolla toiminta vaarantuu?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.49 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pysähdytään nyt, edustaja Kiuru, hiukan siihen, minkälaisia väitteitä te äsken totesitte. Te äsken väititte esimerkiksi, että en olisi kuullut, minkälaisia väitteitä tässä on esitetty, ja hakenut niille todellisuuspohjaa. Esimerkiksi luin lauantaina — muistaakseni se oli lauantain, viikonlopun lehti Pirkanmaalla — että oli hyvin suuri huoli siitä, että Fimlabin toiminta kokonaan loppuisi Pirkanmaalla. Olin hyvin järkyttynyt tästä ja soitin Lauri Lylylle, pormestarille, ja kerran toisensa jälkeen kerroin Pirkanmaan edunvalvojille, että näin ei ole tulossa tapahtumaan. Mutta siitä kuitenkin on käyty kuukausia keskustelua, että tämä huhu pitäisi paikkansa, ja jälleen kerran oikaisin tämän tiedon ja teen sen nyt myös tässä: tukipalveluiden osalta tällaista vaaraa ei ole, ja nyt te ette ottanut sitä tässä esiin, joten siltä osin maailmassa tapahtuu hyviä ja merkittäviäkin uudistuksia siinä, että uskotaan sentään se, mitä yritetään tehdä. Me yritämme täällä pitää huolta siitä, [Puhemies koputtaa] että nämä toiminnot voisivat säilyä osana julkista sektoria, [Puhemies koputtaa] ja sillä liikkeellä me olemme.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ikonen. [Paavo Arhinmäki: Käydäänkö täällä Tampereen pormestarikampanjaa?]

16.51 Anna-Kaisa Ikonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yksi suuri kysymys tietysti tässä hetkessä, kun me olemme kriisin keskellä, on se, onko nyt oikea hetki

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

viedä tällaista massiivista hallinnon uudistusta eteenpäin ja kiinnittää sote-ihmisten työpanos tähän. [Antti Kurvisen välihuuto] Nyt kaikki panos tarvitaan tänne kriisin hoitoon. [Paavo Arhinmäki: Kymmenen vuotta on huudeltu kokoomuksesta sote-uudistusta ja nyt sitä jarrutetaan!]

Mutta kun tässä kysyttiin ja tartuttiin näihin yhtiöihin, niin jatkan siitä.

Miksi tämä uudistus uhkaa näitä yhtiöitä? Siksi, että ne ovat yhtiömuotoisia, ja yksi keskeinen kysymys siellä jatkumisessa on virkalääkärivaatimus. Jatkossa vain virkasuhteessa oleva lääkäri voisi tutkia potilaan, päättää diagnoosista, tehdä hoidontarpeen arvion ja päättää hoitoratkaisuista. Eli jatkossa jokainen yksityisellä toimiva lääkäri tarvitsisi päällystakikseen virassa olevan maakuntalääkärin tekemiä päätöksiä. Tämä jos jokin on puhuttu ideologista, eikä sillä ole mitään tekemistä hyvän ja tehokkaan potilaiden hoitamisen kanssa. Päinvastoin, se luo uuden byrokratian kerroksen.

Arvoisa puhemies! Kysynkin: Mitä järkeä tässä virkalääkäreiden päällystakkimallissa on? [Puhemies koputtaa] Arvoisa hallitus, ettekö te luota lääkäreiden etiikkaan? [Antti Kurvinen: Kokoomus jarruttaa sote-uudistusta aina!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.52 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä ymmärrän tämän aluepoliittisen merkityksen, koska tässä pirkanmaalaiset kansanedustajat, molemmat, huolehtivat oman alueensa tärkeistä kysymyksistä, mutta niin kuin totesin jo äsken, Sydänsairaala ei voi vaarantaa toisen hyvinvointialueen kanto-kykyä sillä, että toimitaan toisen alueella, jos ei siellä haluta, että sinne tulee kutsumattomia vieraita. Tämä on vain yksimerkki tämän keskustelun eri kulmista, jotka ovat tässä Coxa ja Sydänsairaala -kysymyksessä esillä.

Yksi kysymys on se, mitä tarkoittaa julkisen vallan käyttö. Me emme lähteneet näihin eriiin niin, että me emme olisi kysyneet jälleen kerran uudelleen, ovatko perustuslakivaliokunnan kannat sellaisia, että niitten pohjalta mennään näiden tunnettujen oikeusoppineiden taholta, jotka ovat näitä kantoja käyneet omalta osaltaan kertomassa perustuslakivaliokunnassa. Arvioimme tätä tilannetta myös tämän julkisen vallan käytön näkökulmasta.

Kysymys on siis siitä, että diagnoosin voi kyllä tehdä kuka tahansa lääkäri, niin kuin aina, kun ihminen tulee hoitoon, se tehdään. Kysymys siitä, [Puhemies koputtaa] kuka voi päättää yhteiskunnan resurssien käyttämisestä, [Puhemies koputtaa] voidaanko se tehdä muuta kuin julkista valtaa käyttämällä, [Puhemies: Aika!] mistä voi valittaa — tässä tapauksessa on lähdetty siitä, että ei.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vartiainen.

16.53 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eihän tässä perustuslaista ole kysymys, se on käynyt asiantuntijoiden lausunnoista kyllä selvästi ilmi, [Paavo Arhinmäki: Suurin perustuslain asiantuntija Vartiainen!] eikä tämä niin vaikea kysymys ole. Huonoksi sääntelyksi sanovat tutkijat sellaista sääntelyä, jossa joudutaan korjaamaan huonojen uudistusten vaikutuksia erilaisilla uusilla säännöillä ja sekamelskalla, ja siitähän tässä nyt on kysymys. Kun havaitsette, millainen tämän sote-uudistuksen seuraus on jossain, missä teillä on omia kannattajia, niin ette te sen kanssa haluakaan elää, ja nyt te sanotte, ministeri Kiuru, että nämä voidaan säilyttää. Ehkä te jonkin kommervenkin kek-

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

sitte, mutta ymmärrätkö, että te samalla tuhoatte mahdollisuuden kaikilta tulevaisuuden vastaavilta, Sydänsairaalalta, Coxalta, Fimlabilta? Te tuhoatte mahdollisuuden, heikennätte sitä, että tulisi uusia innovatiivisia ratkaisuja toimialalla, joka on tulevaisuuden toimiala. [Puhemies koputtaa] Kysynkin, ministeri Lintilä, miksi olette halukas vaikeuttamaan [Puhemies koputtaa] yhden tulevaisuuden avaintoimialan [Puhemies: Aika!] kehittymistä Suomessa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Lintilä.

16.54 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sote-kokonaisuus on tietysti kuntatalouden kannalta äärimmäisen tärkeä, ja uskon ja luotan siihen, että pitkään — taitaa olla 15 vuotta, mitä kaikkiaan on sote-uudistusta tehty — tässä tilanteessa on ne eri muodot arvioitu. Totta kai täytyy huomioida myös se, että myös jatkossa voi olla yksityistä toimintaa, ja se on varmasti sellainen, jota täytyy käsitellä vielä tämän sote-käsittelyn aikana.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindén.

16.55 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalaisessa oikeuskäytännössä yhtiö on aina yhtiö riippumatta siitä, ketkä omistavat yhtiön tai onko kysymyksessä esimerkiksi osuuskunta, säätiö, ammatinharjoittaja tai muu — ne rinnastetaan meidän oikeuskäytännössämme niiden saamien etujen ja myös niihin liittyvien riskien kautta toisiinsa. Nyt me olemme tehneet kaikkemme, ja yrityksemme on se, että nämä erinomaiset yhtiöt, nämä julkisen sektorin omistamat yhtiöt, joista nyt erityisesti kokoomus tuntuu pitävän huolta ja joita itse arvostan erittäin suuresti, mutta joita nyt jostain syystä Suomen yrittäjät ovat alkaneet arvostella siitä, että niitä kohdeltaisiin erilaisella tavalla kuin muita yrityksiä, mihin äskeinen edustaja Vartiaisenkin puheenvuoro vähän viittasi... Olemme hakeneet ratkaisun, jossa pienellä julkisen vallan osuudella näiden yhtiöiden sisällä ne aidosti olisivat osa julkista terveydenhuoltojärjestelmää ja voisivat tehdä sitä hyvää, mitä ne tällä hetkellä tekevät. Kysynkin ministeri Kiurulta: onko tämä tulkintani [Puhemies koputtaa] tämän sote-esityksen perusteluista, joista olen sen lukenut, [Puhemies koputtaa] oikea?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.56 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juuri näin, edustaja Lindén on aivan oikeassa, ja olette varmasti harjoitelleet tätä kysymystä jo siellä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, jossa tämä ratkaisun paikka sitten perustuslakivaliokunnan lausunnon jälkeen tulee olemaan. Me joudumme nyt päättämään Suomessa, mitä tarkoittaa se, että hyvinvointialue pitää piuhoja käsissään. Voiko Suomessa olla esimerkiksi semmoista hyvinvointialuetta, joka koko toimintansa ulkoistaisi omalle yhtiölleen, pois sen demokratian piiristä, joka siellä olisi, järjestäisi esimerkiksi nämä palvelut isoissa kokonaisuuksissa monien muiden hyvinvointialueiden kanssa? Me olemme tällä hetkellä tilanteessa, jossa meillä näitä hyvinvointialueita on pitkälti kolmatkymmentä, ja kysymys on siis siitä, onko sellainen hyvinvointialue omavarainen, missä tämä kaikki voitaisiin tehdä. Kyllä me joudumme sitten myös kohtelevaan näitä yrityksiä

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

samalla tavalla, ja haasteeksi tulee sitten siinä tapauksessa se, kallistuvatko nämä merkittävät yhtiöt, jotka Pirkanmaalla toimivat ja joita suuresti arvostan, julkisen sektorin sisään vai julkisen sektorin ulkopuolelle. Minä olisin [Puhemies koputtaa] kallistamassa niitä nimenomaan tähän julkisen sektorin [Puhemies koputtaa] suuntaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vallin.

16.57 **Veikko Vallin ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä asiaa yritettiin kysyä maanantaina Tampereen valtuustossa pääministeri, valtuutettu Marinilta, mutta siellä hän ei suostunut kysymykseen vastaamaan, joten kysyn täällä asianomaiselta ministeriltä: Mitä hallitus aikoo sote-uudistukseen liittyen tehdä terveydenhuollon julkisomisteisille huippuyksiköille Coxalle, Sydänsairaalle ja Fimlabille? Tämähän on kuuma aihe erityisesti Pirkanmaalla. Aiotaanko näiden huippuyksiköiden nykymuotoinen toiminta jotenkin purkaa, pilkkoa tai ajaa alas? [Aki Lindén: Ei ole tarpeen!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

16.58 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ole tarpeen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

16.58 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä asiassa nyt on kuullut ministerin vastauksia ja vähän myöskin edustaja Lindénin puheenvuoroa, niin tämä kuulostaa siltä, että kun on käytännössä todettu, että Coxa ja Sydänsairaala toimivat erinomaisesti ja palvelevat potilaita... [Puhujan mikrofonit sulkeutuu]

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jälleen mikrofonit on pois päältä. Laittakaa mikrofonit päälle, kiitos.

No niin. — Eli on käytännössä osoitettu, että tämä Coxan ja Sydänsairaalan malli toimii erinomaisesti sekä pirkanmaalaisten potilaiden että myös muiden ympäri Suomea tulevien potilaiden osalta. Erittäin tyytyväistä palautetta tulee kaikkialta. Monet ovat päässeet hoitoon nopeammin, kun ovat tulleet sinne, kuin olisivat päässeet omassa sairaanhoitopiirissään. Tämä toimii siis käytännössä, mutta teidän puheistanne saa sen käsityksen, että tämä ei toimi teoriassa, ja sen takia tätä asiaa pitää nyt tässä veivata. Ja haluan kysyä nyt ihan selkeällä suomella: hoidetaanko tämä asia nyt niin, että Coxa ja Sydänsairaala saavat jatkaa toimintaansa aivan samalla tavalla kuin ne tähänkin asti ovat toimineet ja saadaan se työrauha sekä näiden yksiköiden työntekijöille että ennen kaikkea niille potilaille, jotka ovat huolissaan siitä, saavatko he enää jatkossa yhtä hyviä palveluita kuin ovat tähän asti saaneet?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Kiuru.

17.00 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otan nyt esimerkiksi tämän Sydänsairaalan. Me olemme tehneet linjauksen sii-

Punkt i protokollet PR 15/2021 rd

tä, että Suomessa on nyt nämä 21 hyvinvointialuetta ja yksi Helsingin kaupunki, joka palveluita tässä kokonaisuudessa järjestäisi, ja näiden kantokyky on eri alueilla erilainen. Toisella sitä on enemmän kuin toisella. Jos esimerkiksi leikkaustoimintaa on tietyn verran, lonkkaleikkauksia ja esimerkiksi polvileikkauksia, niin tilanne on hauras. Jos tulee toisen hyvinvointialueen toimija, kuten Sydänsairaala, kilpailemaan sinne samalle alueelle samoista lonkka- ja polvileikkauksista, niin se saattaa johtaa siihen, että kohta sillä hyvinvointialueella, missä ihmiset asuvat, ei välttämättä olekaan enää riittävää määrää osaajia, jotka siellä hyvinvointialueella voisivat leikata näitä samoja lonkkia ja polvia.

No, tässä tapauksessa, kun me puhumme Sydänsairaala ja sydänsairauksien hoidosta, niin me emme voi tässä esityksessä sallia sitä, että jos tämä hyvinvointialue [Puhemies koputtaa] kokee, että siellä vaarantuu kantokyky ja siellä ei voi toimia, ja tältä osin tämä ehdotus ei ole Tampereen ja muiden toimijoiden mukainen.

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.